

Враховуючи вищезазначене, вважаємо, що показники первинного ринку корпоративних облігацій у першій половині 2017 р. в цілому відповідатимуть тенденціям попереднього року. При цьому лише інвесторорієнтовані випуски лише фінансово надійних позичальників (надійність яких підтверджена кредитними рейтингами на рівнях інвестиційної категорії) можуть за сприятливих умов користуватись достатнім попитом на внутрішньому ринку України.

Вторинний ринок облігацій. Аналіз обігу цінних паперів на ФБ ПФТС свідчить про те, що в січні-вересні 2016 року на державні облігації припадало 95% сукупного обсягу торгів, на облігації підприємств – 4%. Лідером ренкінгу ФБ ПФТС за обсягом угод та спредом серед корпоративних облігацій у вересні 2016 року були облігації серії G ПАТ «Укрзалізниця» (табл. 2).

Таблиця 1

Облігації підприємств-лідери ренкінгу ФБ ПФТС

липень 2016 р.	серпень 2016 р.	вересень 2016 р.
ТОВ "ДАЙМОНД ФІЛМ УКРАЇНА" (серія А)	ПАТ "ТАСКОМБАНК" (серія D)	ПАТ "УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ" (серія G)
ТОВ "ІНВЕСТКРЕДИТ" (серія В)	ТОВ "ДАЙМОНД ФІЛМ УКРАЇНА" (серія А)	ПАТ "УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ" (серія J)
ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» (серія В)	ТОВ "ІНВЕСТКРЕДИТ" (серія В)	ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» (серія Е)

Джерело: за даними НКЦПФР

На ФБ Перспектива в січні-вересні 2016 року на державні облігації припадало 85% сукупного обсягу торгів, на облігації підприємств – 2%. Лідером за обсягами угод у вересні 2016 р. були облігації ТОВ «СК-АГРО» [1].

У III кварталі 2016 року найбільший обсяг угод на вторинному біржовому ринку та на ринку РЕПО було укладено з середньостроковими (від 1 до 2 років) та короткостроковими ОВДП, номінованими в доларах США, а також короткостроковими гривневими ОВДП.

1. Офіційний веб-сайт НКЦПФР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ssmc.gov.ua>. 2. Офіційний веб-сайт Української біржі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ux.ua>. 3. «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України» (АРІФРУ). 4. Офіційний веб-сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nfp.gov.ua>.

Данилків Х.П.

Національний університет «Львівська політехніка»

АНАЛІЗУВАННЯ ОСНОВНИХ ВИРОБНИКІВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ

Кондитерська галузь є однією з найбільш розвинутих у харчовій промисловості України. Поточні обсяги виробництва продукції галузі дозволяють не тільки забезпечувати потреби внутрішнього ринку, а й створюють значний експортний потенціал (українські кондитери експортують свою продукцію у більш ніж 50 країн світу).

Україна за січень-листопад 2016 року продала на зовнішні ринки 53,3 тис. тон шоколаду та кондитерських виробів з какао на загальну суму 121,9 млн дол., тоді як в попередньому році за 11 місяців даний показник становив 61,5 тис. тон і 144,1 млн дол.

Таким чином, зниження поставок склало 13%. Лідерами серед покупців українського шоколаду та шоколадних виробів були Казахстан (23,6 млн дол., або 17,6 %), Білорусь та Грузія з об'ємом по 11,3 млн дол., або 8,4% [1].

Наразі кондитерський ринок України є висококонкурентним та насиченим. Більшу частину продукції виробляють та реалізують 5-10 кондитерських компаній. За підсумком 2016 року до ренкінгу Candy Industry5 ТОП-100 кондитерських компаній світу потрапили 3 українські виробники: Кондитерська Корпорація ROSHEN, Виробниче об'єднання «Конті» та Кондитерська компанія «АВК» (18-е, 31-е, та 50-е місця відповідно) (табл. 1) [2].

Таблиця 1

Українські кондитерські компанії в ТОП-100 кондитерських компаній світу, за даними Candy Industry

№	Кондитерська компанія	Чисті продажі, млрд. дол. США	Кількість працівників, тис. осіб	Кількість фабрик
18	<i>ROSHEN</i>	1,28	10	7
31	<i>Конті</i>	0,52	10	5
50	<i>АВК</i>	0,28	8	4

Під брендом «ROSHEN» виробляється 350 видів кондитерських виробів. До складу Корпорації входять 3 українські фабрики (Київська, два виробничі майданчики у Вінниці і Кременчуцька); два виробничі майданчики Липецької кондитерської фабрики (Росія), Клайпедська кондитерська фабрика (Литва), *Bonbonetti Choco Kft* (Будапешт, Угорщина), а також маслomorphicний комбінат «Бершадьмолоко». Доля Кондитерської Корпорації «ROSHEN» на ринку України складає близько 10% [3].

За даними, розміщеними на сайті компанії [4], частка «КОНТИ» в загальному обсязі виробництва кондитерських виробів в Україні становить 18%. До складу виробничого об'єднання «КОНТИ» входять Донецька кондитерська фабрика, Костянтинівська кондитерська фабрика, Горлівська кондитерська фабрика, Курська кондитерська фабрика, ЗАТ «Конті-Рус» в Росії.

За даними, розміщеними на сайті компанії [5], на ринку України «АВК» – лідер у категорії шоколадних цукерок. До складу «АВК» входять 3 кондитерські фабрики, розташовані в Донецьку, Дніпрі, Мукачеві і Луганську. Частка «АВК» на ринку складає 19%.

Інформація про обсяги виробництва та реалізації продукції ТОП-5 виробників наведена в табл. 2.

За даними виробників, обсяги виробництва (в натуральному та грошовому вимірах) відповідають обсягам реалізації продукції, тому дані щодо обсягів реалізації окремо не наводяться.

Таблиця 2

Обсяги виробництва та реалізації продукції ТОП-5 виробників кондитерської продукції

№	Виробник	Обсяг виробництва, т		Обсяг виробництва, тис. грн.	
		2015	2016	2015	2016
1	<i>ROSHEN</i>	293 316	260 091	1 198 695	1 136 237
1.1	Вінницька кондитерська фабрика	119 520	120 206	449 629	503 550
1.2	Київська кондитерська фабрика	90 414	64 878	437 025	385 681
1.3	Кременчуцька кондитерська фабрика	49 409	45 076	139 920	105 271
2	<i>КОНТИ</i>	152 661	153 623	2 386 096	2 401 123
3	<i>АВК</i>	140 816	134 044	2 789 835	2 578 276
4	<i>Монделіс Україна</i>	82 576	107 411	1 346 670	1 652 090
5	<i>СВІТОЧ</i>	55 228	53 741	551 823	573 507

Дані щодо фінансових показників ТОП-5 виробників кондитерської продукції представлено в таблиці 3.

Таблиця 3

Фінансові показники ТОП-5 виробників кондитерської продукції

№	Виробник	Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.		Чистий фінансовий результат, тис. грн.	
		2015	2016	2015	2016
1	Монделіс Україна	4 401 869	4 910 391	452 395	512 604
2	Конті	3 393 051	3 554 186	268 343	580 345
3	АВК	3 090 077	3 041 509	166 868	162 259
4	Світоч	989 053	978 530	41 252	28 076
5	Київська кондитерська фабрика «РОШЕН»	683 190	497 620	6 944	3 925

Українські підприємства-виробники кондитерської продукції схильні до зосередження власної інвестиційної діяльності у двох основних напрямках: відкриття нових виробничих майданчиків та оновлення виробничого обладнання.

Один з лідерів кондитерського ринку України, Кондитерська Корпорація «ROSHEN», протягом 2010–2013 рр. реалізувала інвестиційний проект на загальну суму 8 млн. дол. США з метою закупівлі та встановлення нових потужних ліній для випуску карамельної продукції, а також на збільшення ефективності енергетичного господарства Клайпедської кондитерської фабрики в Литві, чия діяльність спрямована на забезпечення потреб споживачів в країнах ЄС. В цей же період було здійснення відкриття і налагодження діяльності кондитерської фабрики у місті Вінниця, а 2014 р. у Вінниці відбулось урочисте відкриття Вінницького молочноконсервного комбінату Roshen. У 2018 році корпорація Roshen інвестує 90 млн грн у створення громадського простору на території, розташованій у центрі столиці Київської кондитерської фабрики Roshen, яка раніше носила ім'я Карла Маркса, - Roshen Plaza.

Вартість масштабної інвестиційної програми «АВК», що реалізується протягом кількох останніх років та спрямована на модернізацію і закупівлю обладнання, складає 120 млн. дол. США. Проведені заходи дозволили значно збільшити загальну потужність фабрик «АВК». Так, завдяки інвестиціям, продуктивність лише однієї сучасної виробничої лінії на Дніпровській кондитерській фабриці «АВК» складає близько 3 т продукції за годину.

Отже, протягом 2016 року виробництво кондитерської продукції в Україні скоротилось приблизно на 15%. Серед причин такої тенденції – скорочення внутрішнього попиту на продукцію вітчизняних кондитерів, згортання зовнішніх ринків, зупинка або зниження обсягів виробництва кондитерської продукції окремих підприємств тощо. Скорочення обсягів експорту обумовлене обмеженнями на ввіз українських солодоців, що впроваджуються рядом країн, зокрема Росією.

Українська кондитерська галузь характеризується високим рівнем залежності від експорту, тому запровадження торговельних обмежень негативно впливає на її динаміку та зумовлює пошук нових ринків.

З іншого боку, кондитерський ринок Євросоюзу є досить насиченим, що потребує від українських виробників розширення власного асортименту, а також приведення якості продукції до європейських стандартів, причому для конкурування з європейською продукцією не тільки на зовнішньому ринку, а й на внутрішньому. При цьому вітчизняні кондитери поступово відкривають виробничі майданчики на території інших країн, таким чином кондитерська галузь має всі шанси стати першою транснаціоналізованою в Україні.

1. Офіційний веб-сайт Аналітичного департаменту Ради з питань експорту продовольства (UFEB – Ukrainian Food Export Board) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrainian-food.org/uk>.
2. Офіційний веб-сайт Candy Industry 5 ТОП-100 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.candyindustry.com/2017-Global-Top-100>.
3. Офіційний веб-сайт Кондитерської Корпорації «ROSHEN» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.roshen.com/>.
4. Офіційний веб-сайт «КОНТІ»

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.konti.com/ua>. 5. Офіційний веб-сайт Компанії АВК [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>. 6. Офіційний веб-сайт «Монделіс Україна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.mondelezinternational.com>. 7. Офіційний веб-сайт «Світоч» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nestle.ua.

Дзьоба В.Б.

Національний університет «Львівська політехніка»

ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Сучасні умови функціонування промислових підприємств висувають вимоги удосконалювати процеси управління, і перш за все, його функції: При цьому слід особливо відзначити, що їх узагальненням, інформаційною базою для проведення аналізу та прийняття управлінських рішень є функція контролю.

Сучасні способи оцінки ефективності системи контролю засновані на застосуванні загальних аудиторських процедур, передбачених міжнародними стандартами. Багатьма науковцями ґрунтовно розглянуто показники ефективності державного фінансового контролю. Однак методики оцінки системи внутрішнього контролю суб'єктів господарювання розглянуті не так широко і потребують додаткового вивчення. Широке трактування цілей і завдань внутрішнього контролю підприємств, велика різноманітність існуючих форм організації служби внутрішнього контролю обумовлюють складність розробки оптимальних показників оцінки ефективності роботи системи внутрішнього контролю.

Значний внесок в дослідження в області побудови систем контролю внесли відомі закордонні вчені: Е.А. Арені, К. Друрі, Дж.К. Лоббек, Е.Майер, Р. Монтгомері, Дж. Рис, Ж. Рішар, А. Франчеко, Д. Лорш, Дж. Ернот, У.Дж. Хант, А.А. Томпсон, А.Д.Стрикленд, Дж.К. Робертсон. Серед праць вітчизняних авторів можна виділити праці присвячені контролю С.Ф. Голова, Ф.Ф. Бутинця, Р.Л. Хом'яка, О.Є. Кузьміна, М.С. Пушкаря, Є.М. Романіва, О.А. Євтушевської, В.Ф. Максимової, С.В. Бардаш, Т.С. Осадчої та ін. Питання оцінки ефективності контролю порушувалися вченими в основному лише фрагментарно в рамках бухгалтерського та управлінського обліку, аудиту, фінансового менеджменту. Незважаючи на очевидну затребуваність і значимість дослідження проблем контролю, цій темі до теперішнього часу приділялася явно недостатньо уваги.

Недостатня розробленість багатьох теоретичних питань оцінки ефективності контролю, практична необхідність їх вирішення і визначають актуальність даної проблеми, що й зумовило вибір теми статті.

У сучасних умовах зростає зацікавленість власників і керівництва господарюючих суб'єктів в ефективному і надійному функціонуванні внутрішнього контролю. Система внутрішнього контролю - це сукупність організаційних заходів, методик і процедур, які використовуються керівництвом економічного суб'єкта для впорядкованого і ефективного ведення господарської діяльності, забезпечення збереження активів, запобігання спотворення інформації. Широка інтерпретація цілей і завдань контрольної функції управління, велика різноманітність існуючих форм організації служби внутрішнього контролю на практиці визначає складність розробки оптимальної структури критеріїв оцінки функціонування системи внутрішнього контролю. На основі аналізу досліджень [1-6] запропоновано такі показники кількісної оцінки ефективності внутрішнього контролю: процент виконання плану перевірок; кількість проведених перевірок; середній час проведення перевірки; кількість пропозицій по ліквідації відхилень; кількість проведених консультацій; кількість виявлених порушень; середня кількість годин на проведення перевірки.